

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Hra s autíčkem z pohľadu psychologie činnosti

Autorka práce: Bc. Jana Pastíriková

Předložený text studentky Jany Pastírikové lze považovat za smělý příspěvek k fenoménu hry předškolních dětí, úžeji pak v kontextu psychologie činnosti. Pro diplomovou práci považuji tematické vymezení za originální, podnětné. Výsledky její empirické práce mohou být inspirací nejen pro učitelky/učitele v mateřských školách, ale i pro psychologickou obec. Jde o nový úhel pohľadu, zajímavou koncepci.

Výslednou práci autorky považuji za vyspělou a inspirativní. Text práce je tradičně rozdělen na teoretickou a praktickou část, obě jsou rozsahem vyvážené. Teoreticko-analytická část obsahuje celkem pět kapitol, mají své opodstatnění a logickou návaznost. Lze diskutovat, zda poslední kapitolu (Výzkumné cíle) nezařadit spíše jako první pasáž empirické části. Těžiště spatřuji ve vymezení role hry v životě předškolního dítěte, její klasifikace a zvláště pak představení konceptu psychologie činnosti. Kapitulu č. 5 považuji z celé části za nejzdařilejší, originální. Kritická komparace pojetí Vygotského, Leont'jeva a následně i El'konina dokazuje hluboký vľhed a zaujetí autorky problematikou. Zajímavý je i pohľed na hru jako na rekonstrukci aspektů kultury.

V empirické části studentka předvedla orientaci v metodologickém zázemí a rovněž kvalitní míru úrovně prezentace i interpretace dat. Byl zvolen kvalitativní výzkumný design, což lépe odpovídá cíľům práce i volbě výzkumných metod (pozorování, rozhovor). Je škoda, že studentka své výzkumné otázky explicitně nevyjádřila ve výzkumných cíľech. Cíľe jsou popsány, definovány dostatečně, chybí však formulace do podoby jedné či více výzkumných otázek. Autorka podrobně analyzuje 17 autentických her, výsledky jsou předneseny strukturovaně, přehledně a přesvědčivě. Kapitola č.9 (Souhrnná analýza) je opět dokladem o kvalitní schopnosti autorky interpretovat a dávat do souvislostí získaná data, na jednotlivé herní aktivity, jejich aktéry, průběh i pravidla nahlíží prizmatem možné stimulace psychického vývoje předškoláka ve třech základních oblastech (motorická, kognitivní, sociální). V úvodu představené cíľe práce byly splněny a je k nim postupnou gradací textu a vhodnou argumentací směřováno a opakovaně odkazováno.

Diskuse přináší průkazné závěry sondy a jsou nahlíženy skrze koncepci psychologie činnosti a pojetím jejich hlavních představitelů. Autorka také adekvátně reflektuje změny ve

svém původním záměru (srovnat hru s autem a hru s panenkou), odůvodňuje nevyužití některých sesbíraných dat (rozhovory s dětmi), navrhuje i další možné směřování podobných výzkumů. Nechybí ani diskuze nad intervenujícími proměnnými - např. složení dětí ve třídě, intervence učitelky, role výzkumníka, apod.

Z formálního hlediska nelze mít k práci výraznější připomínky. Je psána se zralou kvalitou odborného jazyka a dikce. Bez výskytu výrazných gramatických chyb či překlepů, alespoň co mohu, vzhledem k slovenskému jazyku práce, posoudit. Text splňuje bibliografické normy, rozsah použitých zdrojů považuji za adekvátní, s podílem zahraničních zdrojů. Odkazováno je korektně. Práce obsahuje všechny povinné součásti (úvodní listy elektronické formy v podobě errat).

Otázky k diskuzi u obhajoby:

- 1, Ve kterých hrách se objevovaly genderové stereotypy nejvýrazněji?
- 2, V souhrnné analýze studentka popisuje 3 hlavní oblasti, které hra s autem rozvíjí.
Mohla by ze své výzkumné zkušenosti ještě nějakou/nějaké další doplnit?

Diplomovou práci Bc. Jana Pastírikové doporučuji k obhajobě. Výsledný text odpovídá všem parametrům pro daný typ závěrečné kvalifikační práce.

V Praze dne 11. 1. 2016

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.